अवपाशित *a*. [अवपाशः समन्तात् पाशो जातोऽस्य तार० इतच्] Snared, having a snare laid over (on all sides); यान्त्येव न निवर्तन्ते मृत्युपाशावपाशिताः Rām. 7. 6. 59.

अवपिण्डित *a*. (said of dew-drops) fallen down in the shape of globules.

अवपीड् 10 P. To compress; ममज्जेव मही तस्य भूरिभाराव-पीडिता Mb.; पादौ शिरोभिरवपीडितौ Rām.; to press or squeeze together; एकीकृतस्त्वचि निषिक्त इवावपीड्य: Māl. 6. 12.

अवपीड *a*. Pressed on all sides. **–डः** 1 Pressing down, pressure. –2 A kind of medicinal drug used to cause sneezing, sternutatory. –3 A kind of medical treatment.

अवपीडनम् 1 The act of pressing down. –2 A sternutatory. **–ना** Damage, violation; अज्ञावपीडनायां समुत्थानव्ययं दाप्यः Ms. 8. 287.

अवपूर्ण *a*. Full of, filled.

अवपोथिका Anything used for knocking down as stones &c. thrown from the walls of a city on the besiegers. M. Bh.

अवप्रज्जनः The end of the warp of a web.

अवप्लु 1 A. To jump down; स्वनिगममपहाय मत्प्रतिज्ञामृत-मधिकर्तुमवप्लुतो रथस्थः Bhāg. 1. 9. 37.

अवप्लुत *a*. 1 Jumped down from. –2 Gone away from; Mb.

अवफः Flatulence, wind from the bowels.

अवबधा Segment of the base of a triangle.

अवबन्ध् 9 P. 1 To bind, fasten (fig. also); नीत्वा कामं गौरवेणावबद्धः Śi. 18. 19. –2 To arrest, rivet; शिल्पकुशलतयाऽ वबध्नाति दृष्टिम् Mk. 9.

अवबन्ध 1 Falling or palsy of the eylids, Blepharo-ptosis; व्याधिर्नेत्रावबन्धकः Suśr. –2 A kind of disease. –3 Binding on all sides निद्रामुद्रावबन्धान्मधुकरमनिशं पद्म-कोशादपास्य Nāg. 3. 18.

अवबाधा 1 Pain, agony. –2 Resistance, opposition.

अवबाहुकः [अवबद्धो बाहुर्येन प्रा० स०] Spasm in the arm.

अवबुध् 4 A. 1 To awake; to recognise; तं चावबुध्या-ब्रवम् Dk. 127. –2 To become sensible or aware of, feel, perceive, know, understand; त्वक्स्पर्शं नावबुध्यते Mb.; एकान्तमौग्ध्यानवबुद्धविभ्रमैः Śi. 12, 30; Bk. 15. 101; Ms. 8. 53; अधीत्यावबुद्ध्य च; येनावबुध्यते तत्त्वं प्रकृतेः पुरुषस्य च Bhāg. knows. –*Caus*. 1 To awaken, rouse; रामो रामाव-बोधितः R. 12. 23. –2 To make one aware of, inform; ब्रह्मचोदनानुपुरुषमवबोधयत्येव केवलम् Ś. B.; प्रागेव विदुरो वेद तेना-स्मानवबोधयत् Mb. –3 To remind, put in mind of; आर्ये सम्यगवबोधितोऽस्मि Ś 1. v. l. –4 To teach, instruct.

अवबुद्ध *p. p*. 1 Known, learnt; तत्र मे कौशलं सर्वमवबुद्धं विशाम्पते Mb. 4. 3. 10. –2 [कर्तरि-क्त] One who knows.

अवबोधः 1 Waking, becoming awake (opp. स्वप्न); यौ तु स्वप्नावबोधौ तौ भूतानां प्रलयोदयौ Ku. 2. 8; युक्तस्वप्नावबो-धस्य Bg. 6. 17. –2 Knowledge, perception; स्वभर्तृनाम-ग्रहणाद्बभूव सान्द्रे रजस्यात्मपरावबोधः R. 7. 41; भावावबोधकलुषा दयितेव रात्रौ 5. 64; प्रतिकूलेषु तैक्ष्णस्यावबोधः क्रोध इष्यते S. D.; M. 3. 10; स्वात्मावबोधं महः Prab. 1. 1. –3 Discrimination judgment; अवबोधवारि रजसः शमनम् Ki. 6. 41.–4 Teaching, informing.

अवबोधक *a*. 1 Indicating, showing; निजपराक्रमावबोध-कानि चरितानि Dk. 175. –2 Enlightener; अगजगदोकसामखिल-शक्त्यवबोधक ते Bhāg. 10. 87. 14. **–कः** 1 The awakener, the sun. –2 A panegyrist, bard. –3 A teacher. –4 Thought, intention; मदवबोधकं प्रकटयता Dk. 153; °त्वं instruction, guidance, explanation.

अवबोधनम् Knowledge, perception.

अवबोधित *a*. Awakened; रामो रामावबोधितः R. 12. 23.

अवब्रवः [कुत्सितः ब्रवः] Ill-report, defamation.

अवभञ्ज् 7 P. To break off, smash; वनस्पतिं व्रज इवाव-भज्य Ku. 3. 74; अवभग्नश्च मे मानः Rām., broken down, humbled.

अवभङ्ग *a*. 1 Humbling, overcoming, defeating; मानावभङ्गनिपुणं त्वममोघमस्त्रम् V. 4. 25. –2 Broken off, injur-ed. **–ङ्गः** 1 Breaking off (as a shaft). –2 Hollowing or sinking (of the nose); Suśr.

अवभजनम् Breaking off, tearing, humbling.

अवभाषणम्, Speaking, telling.

अवभास् 1 A. 1 To shine; नात्यर्थमर्कैरवभासमानः Ki. 3. 46; स तेजसा सूर्य इवावभासते Mb. –2 To shine forth, become manifest; आहोस्विन्मुखमवभासते युवत्याः Śi. 8. 29. –3 To appear, seem (apparently or falsely); एतत्त्रयं तप्तायःपिण्डवदेकत्वेनावभासते Vedānta. –*Caus*. To irradiate. illuminate; अधिकावभासितदिशां निकरः Śi. 9. 37.

अवभासः 1 Splendour, lustre, light; यैः शोभितोऽसि मुखचन्द्रकृतावभासः Mu. 5. 16. –2 Knowledge, perception. –3 Appearance, manifestation, inspiration; येनास्य तत्त्वेषु कृतेऽवभासे Ki. 3. 26. –4 Space, reach, compass. –5 False knowledge. **–Comp. –करः** N. of a divinity. **–प्रभाः** (pl.) N. of a whole class of deities. (Buddhist.)

अवभासक *a*. Luminous, irradiating. **–कम्** The supreme spirit; °त्वम् luminousness.

अवभासित *p. p*. 1 Illumined, lighted, irradiated. –2 Evident, manifest.

अवभासिन् *a*. Shining, bright. **–नी** The outer skin or cuticle.

अवभिद् 7 P. To break off, shatter.